

Professionele intuïtie

1] Onbewuste kennis

Uit: https://nl.wikipedia.org/wiki/Onbewuste_kennis

Onbewuste kennis of ontastbare kennis (van het Engelse tacit knowledge) is een concept ontwikkeld door wetenschapper en filosoof **Michael Polanyi**. Hij noemde het zelf 'tacit knowing'. Het begrip is later doorontwikkeld door Nobelprijswinnaar Daniel Kahneman.

Het is een vorm van individuele kennis die 'in het hoofd zit' en moeilijk overdraagbaar is. Deze vorm van kennis bevat vaak (cultuurgebonden) waarden, ervaringen en attitudes. Overdracht vindt meestal plaats door interactie, waarbij leerprocessen van belang zijn. Ikujiro Nonaka en Hirotaka Takeuchi ontwierpen een schema waarin het overgeven van impliciete en expliciete kennis gerepresenteerd wordt.

Onbewuste kennis wordt ook wel vertaald met de begrippen 'know how' en 'know who'. Het staat naast (1) expliciete kennis (feitenkennis), dat uit boeken of geschriften kan worden verkregen, en ook weer makkelijk overdraagbaar is, en naast (2) impliciete kennis, kennis die we expliciet zouden kunnen maken, maar waarbij we dat niet doen, bijvoorbeeld omdat het niet tactisch is, we het niet de moeite waard vinden, of we het over het hoofd zien. Beelddenkers combineren impliciete- en expliciete kennis automatisch tot beelden (antwoorden, conclusies, begrip van zaken), of juist niet.

Vormen van onbewuste kennis zijn handelingen, intuïtie en routines.

2] Intuïtie

Uit: **Ruth C. Cohn**: Van psychoanalyse naar themagecentreerde interactie (Uitgeverij Nelissen, 6^e druk 2010, ISBN 97 890 244 1397 3

[1]

Intuïtie: Het verschijnsel dat gekenmerkt wordt door haar plotselinge karakter en door zekerheid terwijl een bewust kennen van haar oorsprong ontbreekt.

Intuïtie is een feit en kan worden getrained.

Intuïtie kan zijn: herkenning, interpretatie of voorgevoel; bij een scheppende activiteit wordt zij inspiratie genoemd.

[2]

Het vaststellen van een situatie kan via (bijvoorbeeld dat iemand een schilder is):

- Waarneming
- Deductie
- Intuïtie (niet bewuste waarnemingen, opgeroepen emoties, herinneringen, deducties en ervaringen).

>>> Commentaar Doric

Intuïtie is de niet bewuste integratie van waarnemingen, ervaringen, emoties, herinneringen of deducties. Wat dit betreft lijkt het op 'tacit knowledge'.

[3]

Waarnemingen, deducties en intuïties kunnen juist zijn of onjuist (= ons misleiden).

[4]

Intuïtie = uniek en gecompliceerd vermogen tot spontane kennis die steunt op:

- Heldere waarneming
- Adequate opeenstapeling van bij elkaar horende feiten
- Getraind denken
- Niet geblokkeerde en alerte emoties.

[5]

Intuïtieve ideeën ontstaan vaak door rust en stilte.

Gevolg:

- Samenhangen zien
- Verloop van intakes en bemiddelingen kunnen voorspellen/voorvoelen
- Gevoelens van deelnemers
- Adequate associaties en denkbeelden over het thema (de situatie) kunnen inbrengen.

[6]

>>> Commentaar Doric

Het gaat om het ontwikkelen van professionele intuïtieve vaardigheden.

Het gaat er altijd om (ook in een gesprek) de juistheid van intuïtieve uitingen te toetsen; het is leren door vallen en opstaan ('trial and error').

[7]

Het intuïtief onderkennen van gevoelens van mensen door onderbewuste waarneming van non-verbale signalen komt vaker voor dan we ons realiseren (= vaardigheid).

Vaardigheden dienen van belemmeringen te worden bevrijd en getraind te worden.

[8]

Wensdromen en angstvoorstellingen blokkeren intuïtie; ook afstand en te grote betrokkenheid blokkeren de intuïtie.

Intuïtie op intermenselijk vlak veronderstelt de vaardigheid mensen te kennen en ze te accepteren zoals ze zijn.

Dit vergt om een afgewogen emotionele alertheid te hebben.

[9]

Intuïtie ontwikkelt zich daartoe het beste waar wij de grootste reservevoorraad aan ervaring en werkelijke emotionele betrokkenheid hebben.

Empathie is nodig voor intuïtie van mensen.

Empathie is voelen wat de ander voelt terwijl men zichzelf blijft en doet wat nodig is.

>>> Uit het boek van Paul Bloom: *Against Empathy: The Case for Rational Compassion*, 2018:

"Empathy is the act of coming to experience the world as you think someone else does".

"If your suffering makes me suffer, if I feel what you feel, that's emotional empathy. But if I understand that you are in pain without feeling it myself, this is what psychologists describe as social cognition, social intelligence, mind reading, theory of mind, or mentalizing. It's also sometimes described as a form of empathy—'cognitive empathy' as opposed to 'emotional empathy'".

[10]

Basiselementen van intuïtie zijn:

- Open omgang met mensen
- Empathie
- Emotionele vrijheid ons door nieuwe inzichten te laten verrassen

[11]

Intuïtie is een stille reiziger. Ze reist van onze onmiddellijk bewuste vragen naar onze innerlijke opslagruimte, waar vergeten of sluimerende herinneringen en neigingen liggen. Zij pakt ze op, ordent ze opnieuw en reist stil en zwijgend in ons bewustzijn terug, waar zij in een flits het antwoord geeft waarnaar we gezocht hebben. Intuïtie maakt gebruik van voorbewuste wegen en van zintuiglijke, logische en emotionele middelen om bewuste en onbewuste psychologische gegevens met elkaar te verbinden en in een zinvolle samenhang met elkaar te brengen. Daarna presenteert ze ons 'duidelijke' oplossingen.

Wij kunnen intuïtie niet forceren, maar we kunnen uitnodigend voor haar zijn en haar trainen. Ze groeit niet in lege ruimten of op onvruchtbare velden. Ze gedijt op de bodem van de liefde voor onszelf en voor anderen. Zij voedt zich in ruimten binnen en buiten de grenzen van lichaam-en-geest. Ze heeft bewustzijn nodig en vraagt rust, en een geduldige en vertrouwvolle afwachtende houding. Ze zoekt het gezelschap van anderen en de openheid hen te begrijpen. Ze sterft waar vooroordelen en sociale conventie heersen. Ze leeft in de vrijheid, in de vreugde om het spel en in het gevoel voor verrassingen. Intuïtie geeft ons het beste antwoord daar waar wij on inspannen. En toch komt ze nauwelijks ooit tot ons wanneer we niet op ons gemak zijn. Wij kunnen haar trainen en er blij mee zijn.

Doric Steevensz

12 Januari 2022